

TÁN CHI DƯỢC XOA ĐẠI TƯỚNG

Biên soạn: HUYỀN THANH

Tán Chi, tên Phạn là **Samjñeya**, dịch âm là Tăng Thận Nhĩ Gia, Tán Chi Quỷ Thần. Lại xưng là Tán Chi Ca Đại Tướng, Tán Chi Đại Tướng, Tán Chi Quỷ Thần Đại Tướng Quân, Ngài **Nghĩa Tịnh** dịch là Tăng Thận Nhĩ Gia Dược Xoa Đại Tướng. Dịch ý là **Chính Liễu Tri** tức hiểu thấu sự sai biệt của Thê Tính của tất cả các Pháp.

Tôn này là một trong tám vị Đại Tướng của Bắc Phương Tỳ Sa Môn Thiên Vương, trông coi chung 28 Bộ Chúng. Vị Đại Tướng này chẳng bỏ sót sức lực nào, thống lãnh chư Thần trong 28 Bộ Dược Xoa tùy theo nơi chốn, ẩn hình ủng hộ vị Thầy nói Pháp với cướp giúp kẻ trai lành, người nữ thiện lia khổ được vui.

Kinh **Kim Quang Minh**, Phẩm **Tán Chi Quỷ Thần** ghi nhận là: “Tán Chi Đại Tướng hướng về Đức Phật Đà tuyên nói lời thề Hộ Pháp: Nếu nơi nào có Bản Kinh này thì Chính Liễu Tri Tán Chi Đại Tướng với chúng Quỷ Thần trong 28 Bộ do mình thống lãnh đều ủng hộ người nói Pháp, khiến cho tiêu diệt các ác, đắc được nhóm Công Đức chẳng thể nghĩ bàn”

Tán Chi cũng có tên Phạn là **Pāñcika**. Lại xưng là Bán Chi Ca, Bán Chi Ca Đại Tướng, Bán Chi Kha, Tán Chi, Tán Chi Ca, Bán Xà Ca, Đức Xoa Ca, Tán Chi Tu Ma, Mật Thân, Tán Chi Ca Quỷ Thần...

)Tôn này nguyên là vị Thần Dạ Xoa trong Bà La Môn Giáo ở Ấn Độ, thống lãnh chúng **Dạ Xoa** (Yakṣa) của **Vaiśravaṇa** (Tỳ Sa Môn Thiên) với 27 Đại Tướng Dạ Xoa. Ông kết hôn với Nữ Thần **Hārtī** và sinh ra 500 người con.

Pāñcika thường được minh họa theo hình tượng cầm một cây giáo hoặc một túi đồ trang sức (hay là tiền của) cùng với Hārtī biểu thị cho tình yêu của hôn nhân. Khi được mô tả cầm cây giáo thì Pāñcika biểu thị cho vị đứng đầu chúng Dạ Xoa

Sau khi được du nhập vào Phật Giáo thì **Pāñcika** được coi là vị Đại Tướng thứ ba trong tám vị Đại Dạ Xoa quyền thuộc của Bắc Phương Tỳ Sa Môn Thiên Vương, thống lãnh 28 Bộ Thiên Chúng thường tuần hành Thế Gian thường Thiện phật ác... là chồng của **Quý Tử Mẫu** (Hāritī)

)Căn cứ vào sự ghi chép của **Ha Lý Để Mẫu Kinh** thì **Quý Tử Mẫu** tên là **Hoan Hỷ**, dung mạo đoan nghiêm, có năm ngàn quyền thuộc, thường trụ tại nước **chấn Na** (Cina) hộ trì Thế Giới, là con gái của **Sa Đa Đại Dược Xoa Tướng** (Śata), sau này là vợ của **bán Chi Ca Đại Dạ Xoa Tướng**, sinh ra 500 đức con

)**Tạp Bảo Tàng Kinh**, quyển 9 ghi nhận là: “**Quý Tử Mẫu** là vợ của Lão Quý Thần Vương **Ban Xà Ca**”

)**Đại Nhật Kinh Sớ 5** nói rằng: “**Bán Chi Ca**, xưa nói là **Tán Chi**”

)**Tỳ Gia Tạp Sự 31** nói rằng: “Xưa kia ở bên trong thành **Vương Xá**, bên cạnh một ngọn núi có vị Thần Dược Xoa tên là **Sa Đa** (Śata). Tại nước **Kiên Đà Đa La** ở phương Bắc lại có một vị Dược Xoa tên là **Bán Già La** (Pāñcala), **Sa Đa** lấy vợ sinh ra người con gái có dung mạo đoan nghiêm, người nhìn thấy đều yêu thích, Khi sinh ra thời các chúng Dược Xoa thấy đều vui mừng, cha mẹ đặt tên gọi là **Hoan Hỷ** (tức **Quý Tử Mẫu Thần**). Vợ của **Bán Già La** có thai, đủ tháng sinh ra đức con tên là **Bán Chi Ca** (Pāñcika). Xưa kia hai người từng hứa hẹn kết thông gia, cho nên **Bán Chi Ca** lấy **Hoan Hỷ** làm vợ”

)**Đại Dược Xoa Nữ Hoan Hỷ Mẫu tinh Ái Tử thành tựu Pháp** nói là: “Đức Phật đến Tinh Xá **Trúc Lâm** trong thành **Vương Xá** vì các Người, Trời diễn nói Pháp yếu. Thời có vị Đại Dược Xoa nữ tên là **Hoan Hỷ**, dung mạo đoan nghiêm có năm ngàn quyền thuộc, thường trụ ở nước **Chấn Na** (cina) hộ trì Thế Giới, là con gái của **Sa Đa Đại Dược Xoa Tướng**, lấy **Bán Chi Ca Đại Dược Xoa Tướng** (tên là **Tán Chi**) sinh ra năm trăm người con”

_Có Thuyết nói **Pāñcika** là con thứ của **Quý Tử Mẫu**, cha tên là **Đức Xoa Ca** (Takṣa) nhưng đa số đều công nhận **Bán Chi Ca** là chồng của **Quý Tử Mẫu**

)**Đà La Ni Tập Kinh 7** nói là: “Chồng của **Quý Tử Mẫu** tên là **Đức Xoa Ca**”

)**Đà La Ni Tập** [*Phái Giác Nang, vị Tô sư đời thứ tư Đa La Na Tha từ trong Kinh Điển Mật Giáo rút Đà La Ni Chú cùng với chương tiết vưng... tập thành một bộ Kinh Tịch*] nói là: “Quý Tử Mẫu có ba người con trai, con trưởng tên là **Duy Xa Văn**, con kế tiếp tên là **Tán Chi Đại Tướng**, con kế tiếp tên là **Ma Ni Bạt Đà**... hay ở mười phương Thế Giới che chắn giúp đỡ tất cả chúng sinh trừ hoạn nạn, suy ách. Thường ở dưới đất hoặc ở trên Trời đều có 500 quyến thuộc, thống lãnh Quỷ Thần của 28 Bộ, tùy theo nơi chốn có Kinh Điển lưu bày thì cùng với các Quỷ Thần đi đến chỗ ấy ủng hộ người nói Pháp, tiêu diệt các ác khiến cho được an ổn. Luôn luôn dùng ba mật của **Thân Khẩu Ý** gia bị cho người ấy là: tinh khí của mọi mùi vị theo lỗ chân lông đi vào thân tức là **Thân Mật gia bị**. Ngôn từ trang nghiêm, biện thuyết chẳng bị đứt đoạn tức là **Khẩu Mật gia bị**. Tâm tiến mạnh mẽ sắc bén tức là **Ý Mật Gia Bị** cho đến khiến cho người nghe thọ nhận được niềm vui của Người, Trời... mau được Bồ Đề. Các vị ấy đối với sự thường thiện phật ác ắt có Công rất lớn vậy”

— Hình tượng của **Pāñcika** thường được làm theo dạng thức của vị Kim Cương, mặt màu hồng đây vẽ nộ khí, tay cầm chày Giáng Ma hoặc cây giáo hoặc cây đao

Lại có người vẽ **Bán Chi Ca** với **Kim Cương Mật Tích Lực Sĩ** chung trong một bức họa và xưng là **Hanh Cáp Nhị Tướng**

SAMJÑEYA Được Xoa Đai Tướng Minh Chú:

NAMO BUDDHĀYA
NAMO DHARMĀYA
NAMO SAṂGHĀYA
NAMO BRAHMĀYA
NAMO INDRĀYA
NAMAḤ CATURNAM MAHĀ-RĀJĀNĀM
TADYATHĀ : HILI HILĪ HILI HILI
MILI MILI MILI MILI
GAURI MAHĀ-GAURI
GĀNDHĀRI MAHĀ-GĀNDHĀRI
DRĀVIḌI MAHĀ-DRĀVIḌI
DAṆḌA KHUKUNTE
HA HA HA HA HA
HI HI HI HI HI
HO HO HO HO HO
HURU DAME-GHŪḌA ME
CA CA CA CA
CI CI CI CI
CU CU CU CU
CAṆḌEŚVARA
ŚIKHARA ŚIKHARA UTTIṢṬHATI
BHAGAVAN SAMJÑEYA SVĀHĀ

04/07/2013